Tempen på motorbranschen 2023
Jämtlands län

Stora möjligheter till jobb inom motorbranschen

Det har länge funnits ett stort rekryteringsbehov inom motorbranschen och det understryks återigen av årets rapport. Möjligheten för branschen att rekrytera personal är avgörande för hela transportnäringens och därigenom, i förlängningen, hela samhällets utveckling. Motorbranschen är dessutom avgörande i det skifte som nu sker där nya drivmedel och tekniska lösningar leder till en grön omställning. Nyckeln till att tillgodose behovet av medarbetare med rätt kunnande är att vi har ett väl fungerande utbildningssystem som kan tillfredsställa dessa behov.

I årets upplaga av Tempen på motorbranschen sätter vi fingret på några av de faktorer som kommer att vara avgörande under kommande år. Utgångspunkten är att politiken på alla nivåer måste ta större ansvar för en bättre fungerande kompetensförsörjning och för en gymnasieskola som utbildar för arbetsmarknadens behov. Att transportsektorn får tillräckligt med utbildningsplatser i den förestående dimensioneringen är av största vikt. Lika viktigt är det att vi höjer anseendet för yrkesutbildningar, här måste politiken bidra till en attitydförflyttning.

Om dessa åtgärdsförslag och fler kan du läsa i Tempen på motorbranschen 2023.

Februari 2023

Caj Luoma
Chef kompetensförsörjning

En rapport från Transportföretagen, transportnäringens bransch- och arbetsgivarorganisation.

TRANSPORTFÖRETAGEN

Rekryteringsbehovet i motorbranschen

Rikets rekryteringsbehov på tre års sikt enligt de fem senaste rapporterna

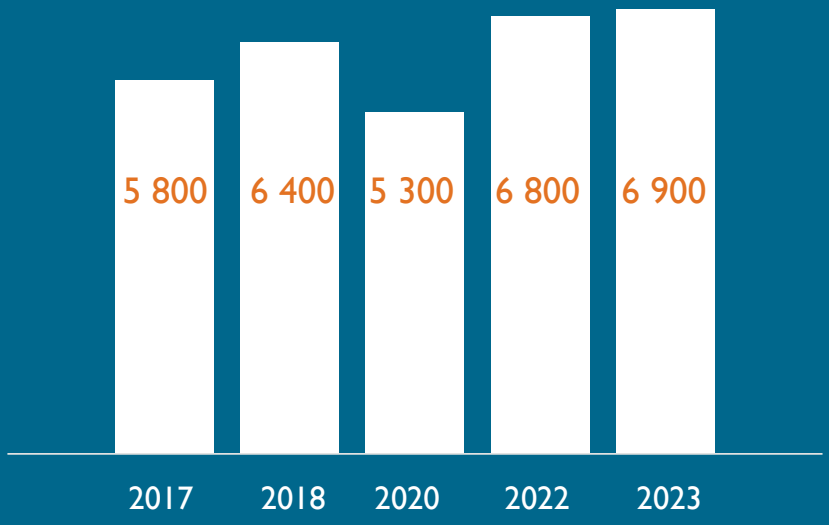

Jämtlands län 2023-2025

90 *behöver rekryteras*

20 *går i pension*

66% *har svårt att rekrytera*

9% *kvinnor i branschen*

Rikets rekryteringsbehov för hela perioden uppdelat per yrke

Tekniker/ Mekaniker	*4 500*
Kundmottagare/ Planerare	*860*
Bilskadereparatör/ Bilplåtslagare/ Plastreparatör	*750*
Chef	*490*
Fordonslackerare	*270*

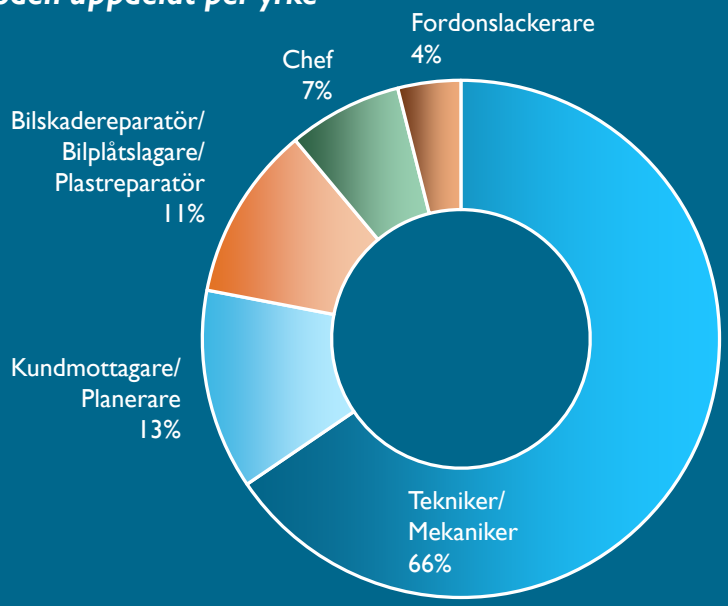

Rekryteringsbehovet uppskattas till 6 900 personer 2023-2025

Två tredjedelar av företagen i branschen säger att de kommer behöva rekrytera medarbetare under det kommande året (2023), och tre av fyra företag säger att de kommer behöva rekrytera minst en person under den kommande treårsperioden. Branschens sammantagna bedömning av sitt rekryteringsbehov under 2023 uppgår till cirka 2 600 personer. Det sammanlagda rekryteringsbehovet för 2024–2025, uppgår till cirka 4 300 personer.

Detta ger ett sammantaget rekryteringsbehov på drygt 6 900 personer för perioden 2023-2025. Motsvarande siffra i föregående undersökning var 6 800 personer.

I Jämtlands län avser branschen att rekrytera 90 personer 2023-2025.

1 500 personer förväntas gå i pension 2023-2025

Under 2023 förväntar sig branschen att 400 medarbetare går i pension och ytterligare cirka 1 100 medarbetare under kommande två år.

Effekten av de förväntade pensionsavgångarna är inkluderad i det totala rekryteringsbehovet för motorbranschen som redovisas i rapporten.

I Jämtlands län förväntas 20 personer gå i pension 2023-2025.

Rapporten är indelad i län

Denna rapport för motorbranschen är uppdelad på Sveriges 21 län.

Det finns separata rapporter för samtliga län.

Störst behov i storstadslänen

Sett till län är det absoluta rekryteringsbehovet störst i Stockholms, Skånes och Västra Götalands län. Andelen kvinnor har ökat från 10 till 12 procent, så andelen kvinnor kan sägas ha ökat med 20 %. Det motsvarar nära hälften av det totala rekryteringsbehovet i branschen.

I Stockholms län uppskattas rekryteringsbehovet till cirka 1 200 personer under 2023-2025. I Skåne län är siffran cirka 1 100 och i Västra Götalands län bedöms cirka 900 personer behöva rekryteras under samma period.

Rekryteringsbehov per län 2023-2025

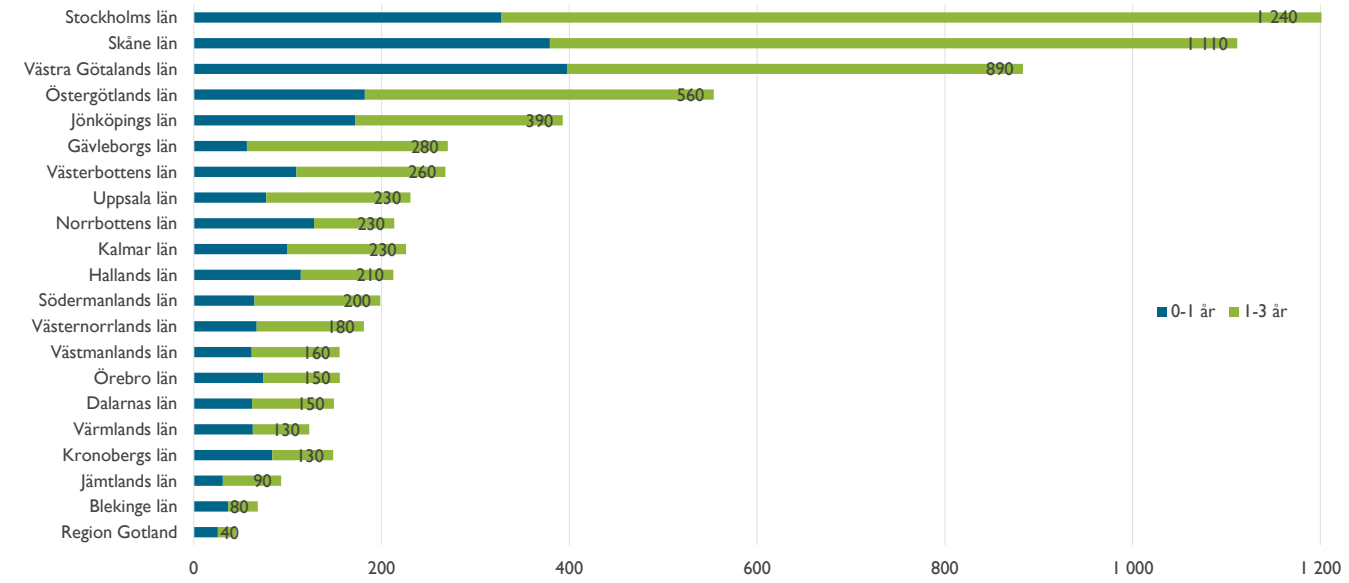

Stor brist på tekniker och mekaniker

Tekniker och mekaniker är de yrkesgrupper där det största behovet finns. Under den kommande treårsperioden uppskattar branschen att 4 500 tekniker och mekaniker behöver rekryteras.

Rekryteringsbehov efter yrkesgrupp 2023-2025

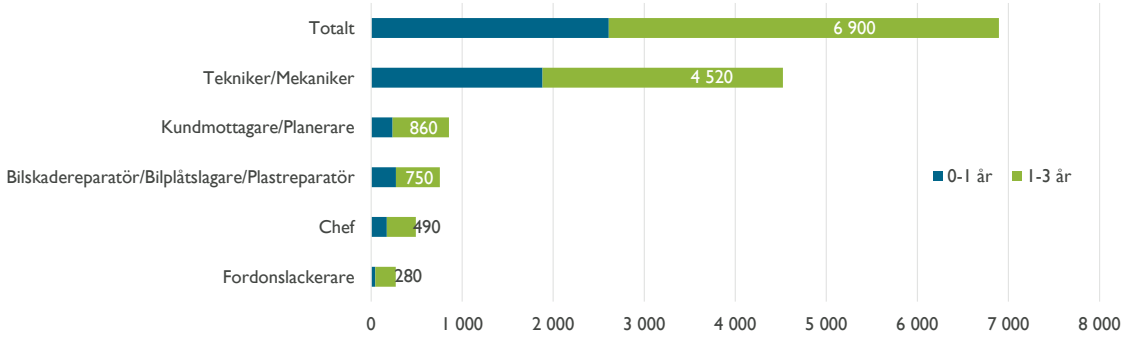

Rekryteringsbehov efter yrkesgrupp i Jämtlands län

Totalt behövs 90 medarbetare 2023-2025 enligt följande:

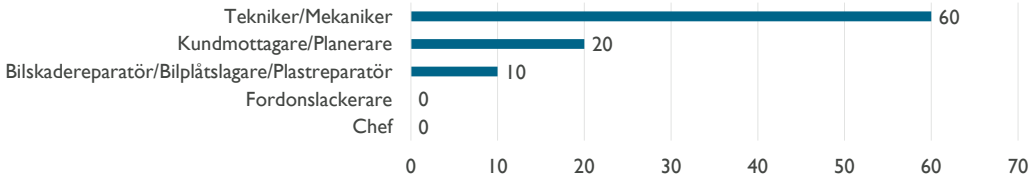

Personalbristen får samhällsekonomiska konsekvenser…

- Svårigheterna att hitta personal hämmar företagens utveckling och därmed också deras möjligheter att investera i ny teknik och att växa.
- Det blir svårare att starta nya företag samt att utveckla befintliga.
- När yrkestrafiken påverkas finns risk för störningar i transportsystemet, med exempelvis uteblivna leveranser eller stopp inom industrin som följd.
- Kostnaderna för verkstadsbesök kan komma att öka.

…men skapar också möjligheter

- Studenter som har gått en fordonsteknisk utbildning är eftertraktade på arbetsmarknaden.
- 70% av studenterna har en etablerad ställning på arbetsmarknaden ett år efter avslutade gymnasiestudier. Det är den högsta siffran bland alla gymnasieprogram.
- Det stora antalet nyanställningar, som behöver göras, skapar goda möjligheter till ökad jämställdhet och ger möjligheter till karriärväxling för yrkesverksamma inom andra områden.
- Nyrekryteringarna innebär att mycket ny kompetens kan tillföras,
  vilket hjälper till att framtidssäkra branschen gällande ny teknik.

Var i landet har man svårt att rekrytera?

80% av företagen har haft behov av att rekrytera medarbetare under det senaste året. Av dessa företag har 8 av 10 haft svårigheter att rekrytera.

De yrkesgrupper där det är svårast att rekrytera är tekniker och mekaniker.

Den vanligaste orsaken till rekryteringssvårigheter för kundmottagare/planerare och bilskadereparatör/bilplåtslagare/plastreparatör är att hitta personer med rätt yrkesutbildning. Vid rekrytering av tekniker/mekaniker, fordonslackerare och chefer är den främsta orsaken till svårigheter att hitta personer med rätt yrkeserfarenhet.

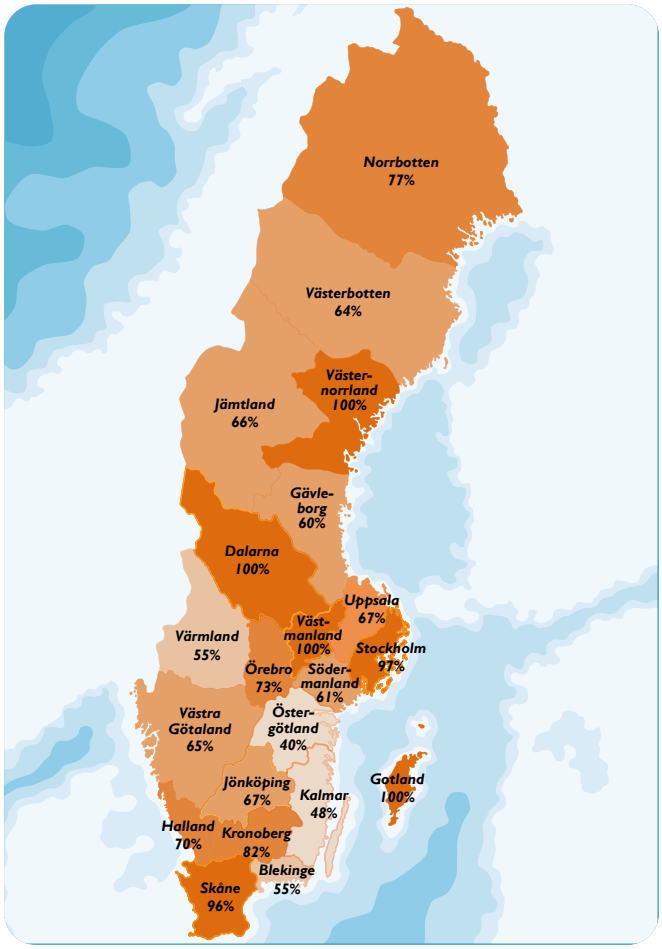

Svårigheter att rekrytera per län

I Dalarna, Gotland, Västernorrland och Västmanland uppger 100% av företagen som försökt rekrytera att de upplevt svårigheter vid rekrytering. I Stockholms och Skåne län är motsvarande andel drygt 95%.

I Jämtlands län är siffran 66%.

Andelen kvinnor i motorbranschen ökar

Andelen kvinnor i motorbranschen har ökat till 12% i årets undersökning, vilket fortsatt visar på en positiv trend.

Sett över branschens olika yrken finns markanta skillnader. Störst andel kvinnor finns inom yrkesgrupperna kundmottagare/planerare, där var tredje anställd är kvinna. Lägst andel kvinnor återfinns inom yrkesgrupperna tekniker/mekaniker där endast sex procent av de anställda är kvinnor.

I Jämtlands län är 9% av alla anställda kvinnor.

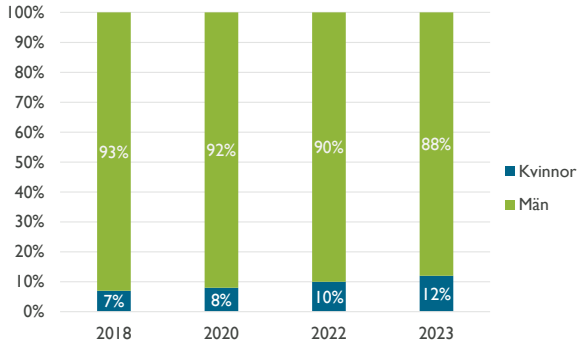

Andelen kvinnor inom olika yrkesroller

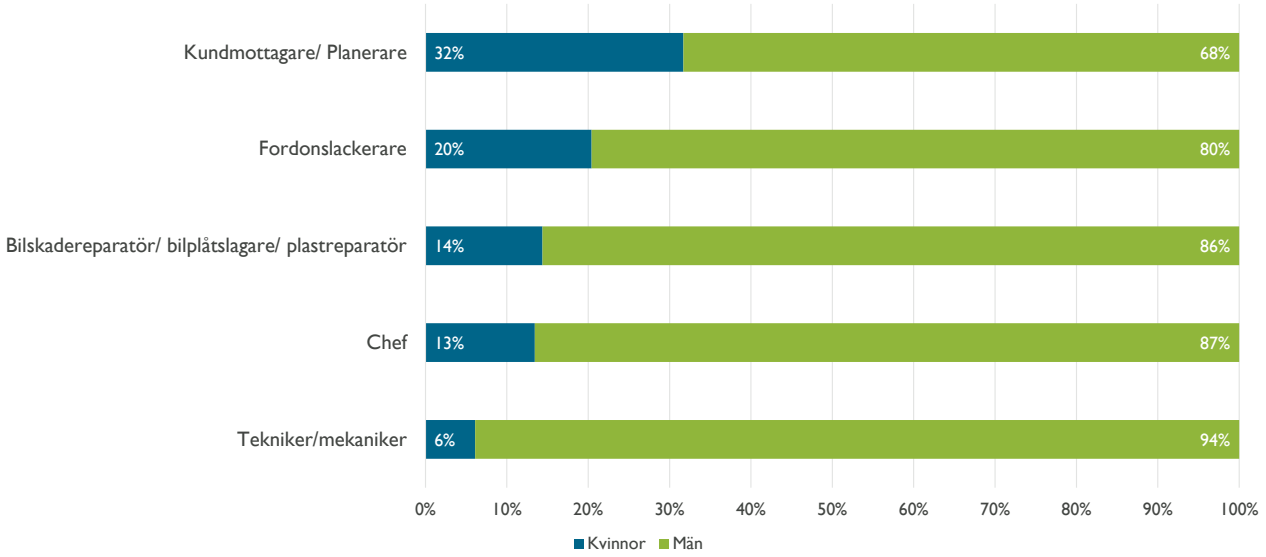

Andelen kvinnor av nyrekryterade det senaste året

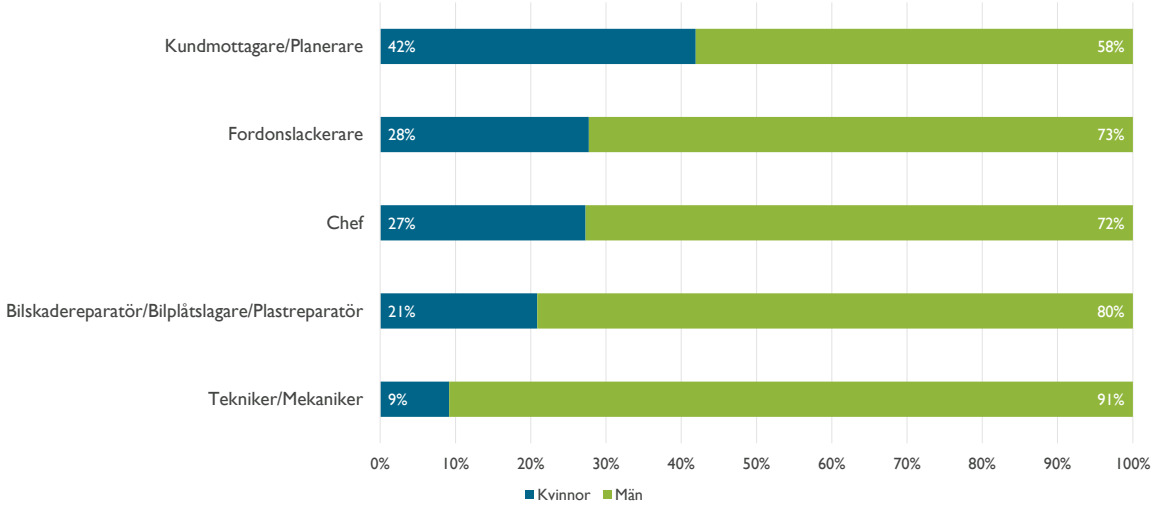

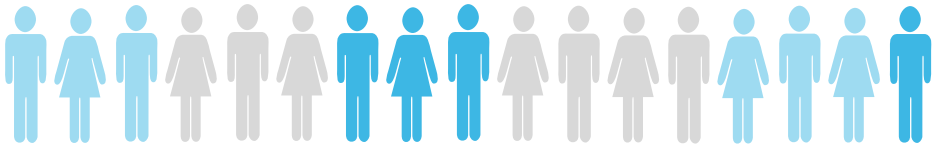

Transportföretagens förslag på åtgärder

» ***Attraktivitet och dimensionering – fler måste välja rätt***
Vid sidan om branschens eget ansvar måste politiken jobba för en attitydförändring i samhället i syfte att attrahera fler att välja yrkesutbildningar. Samtidigt måste antalet utbildningsplatser riktade till transportsektorn spegla branschens behov. Det är av största vikt att utfallet av den förestående dimensioneringen av gymnasieskolan verkligen speglar de reella behoven i transportsektorn.

» ***Större inflytande för företag och branscher***
Politiken på alla nivåer måste ta större ansvar för en bättre fungerande kompetensförsörjning, för en gymnasieskola som utbildar för arbetsmarknadens behov och för att rollfördelningen mellan det offentliga och arbetslivet utvecklas och förtydligas. Företag och branscher måste få ett mycket större inflytande över yrkesutbildningarna.

» ***Ökad jämställdhet i transportnäringen***
Transportföretagen jobbar aktivt och långsiktigt för att öka jämställdheten i transportnäringen och vi välkomnar politiska satsningar som stöttar det jämställdhetsarbetet.

» ***Tillgång till fortbildning och teknik***
Transportföretagen vill se väsentligt ökade resurser till fortbildning av lärare för att utbildningssystemet ska hålla jämna steg med teknikutvecklingen. Parallellt måste det vara möjligt för lärare att, med tillgång till modern teknisk utrustning, lära ut framtidens kunskaper.

» ***Utvecklingsorienterat utbildningssystem***
Transportnäringen är stadd i förändring. Utbildningssystemet måste framöver bli än mer flexibelt och förändringsbenäget. Det måste ständigt finnas en öppenhet inför nya utbildningsutgångar som bättre möter transportsektorns efterfrågan på kompetens – såväl gymnasialt som på högskolenivå.

» ***Regional samordning måste stärkas***
Vuxenutbildningen saknar en övergripande samordning i stora delar av landet – en samordning avsedd att förhindra exempelvis överlappande utbildningssatsningar och/eller kvalitetsbrister. Vi välkomnar större tydlighet rörande ansvar för samordning, ekonomi och resultat kopplat till regional vuxenutbildning. Vi ser också ett behov av personella stödresurser som har ett operativt ansvar för att säkra näringslivets rekryteringsbehov på regional nivå.

» ***Stimulera körkortstagandet och bredda körkortslån***
Körkort är en förutsättning för jobb i många branscher och särskilt inom transportnäringen. Faktum är att det råder ett orsakssamband mellan körkortsinnehav och etablering på arbetsmarknaden. Transportföretagen vill se politiska beslut som stimulerar körkortstagande – inte minst införandet av möjligheten till CSN-lån för körkortstagande kopplat till behörigheterna C och D, dvs lastbil och buss.

Kort om undersökningen

Transportföretagen har via Statisticon under november och december 2022 genomfört en enkätundersökning riktad till medlemsföretagen inom motorbranschavtalet och lackavtalet. Det huvudsakliga syftet med undersökningen har varit att kartlägga motorbranschens rekryteringsbehov för 2023-2025. Resultaten från undersökningen kommer i huvudsak att användas i dialog med politiker, myndigheter, huvudmän, skolor och allmänheten för att stärka motorbranschens kompetensförsörjning.

Undersökningen riktade sig till företag med minst fem anställda. Företag med minst 30 anställda har totalundersökts och bland mindre företag drogs ett urval av företag i varje län. Vid tidpunkten för urvalsdragningen fanns drygt 1 700 medlemsföretag hos Motorbranschens Arbetsgivareförbund, med minst fem anställda.

Svarsandelen är 35 procent.

De yrkesgrupper som undersökts är:

- Tekniker / Mekaniker
- Bilskadereparatör / Bilplåtslagare / Plastreparatör
- Fordonslackerare
- Kundmottagare/Planerare
- Chef (Service-/Eftermarknadschef/Verkstadschef/ Verkmästare/Arbetsledare/ Reservdelschef)

Transportföretagen
Box 5384
102 49 Stockholm
Besöksadress Storgatan 19
Tel 08 762 71 00
kompetens@transportforetagen.se